

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “โบราณคดีประยุกต์ว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง ศึกษาภาพสะท้อนผ่านวาทกรรมข่าวสารการเลือกตั้งทางหนังสือพิมพ์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาถึงการก่อรูปของวาทกรรม (Discursive Formation) “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ในการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 2. เพื่อศึกษาถึงความไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ของวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ในข่าวสารการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ที่มุ่งศึกษาข่าวสารเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่สะท้อนประเด็นการขาดจริยธรรมทางการเมือง โดยมีวิธีการศึกษาแบบโบราณคดีประยุกต์ (Applied Archaeological Method) เป็นวิธีที่ผู้ศึกษาตีความจากงานเขียนบางส่วนของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) เรื่อง The Archaeology of Knowledge & The Discourse on Language เอกสารที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่เผยแพร่ก่อนการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละครั้ง นานประมาณ 1 เดือน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก เมื่อ ปี พ.ศ. 2476 จนถึงการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2550 ยกเว้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี พ.ศ. 2489 โดยค้นคว้าจากแหล่งจัดเก็บสารสนเทศในประเทศไทย อาทิ หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จำนวน 585 ฉบับ ผลจากการศึกษาพบว่า

1. กรอบความคิด (Conceptual Framework) ว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง มีทั้งหมด 40 กรอบความคิด ที่สำคัญๆ ได้แก่ 1.1) การทุจริตลงคะแนนเสียง 1.2) การซื้อ – ขายเสียง 1.3) การใส่ร้ายป้ายสี 1.4) การมีผลประโยชน์ทับซ้อน 1.5) การใช้วิธีการสกปรกหาเสียง ฯลฯ

2. วิธีคิด (How to think) ที่กำกับกรอบความคิด (Conceptual Framework) ว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง ที่สำคัญๆ ได้แก่

2.1 การทุจริตลงคะแนนเสียง มีทั้งหมด 7 ชุดวิธีคิด ดังนี้

2.1.1 ทุจริตบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง โดยมีกรรมการหน่วยเป็นผู้กระทำการทุจริต

2.1.2 ทุจริตบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง โดยมีประชาชนเป็นผู้กระทำการทุจริต

ทุจริต

ผู้กระทำการทุจริต

ผ่านหัวคะแนน

หาเสียงเลือกตั้ง

- 2.1.3 ทุจริตบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง โดยไม่ได้ระบุผู้กระทำการทุจริต
- 2.1.4 ทุจริตบัตรเหลืองเพื่อไปใช้เลือกตั้ง โดยไม่ได้ระบุผู้กระทำการทุจริต
- 2.1.5 ทุจริตบัญชีรายชื่อเลือกตั้ง โดยมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐเป็นผู้กระทำการ

- 2.1.6 ทุจริตบัญชีรายชื่อเลือกตั้ง โดยไม่ได้ระบุผู้กระทำการทุจริต
- 2.1.7 ทุจริตบัตรลงคะแนนเลือกตั้งมีกรรมการหน่วย และประชาชนเป็น

2.2 การซื้อ - ขายเสียง มีทั้งหมด 7 ชุดวิธีคิด ดังนี้

- 2.2.1 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์โดยตรงต่อผู้ลงคะแนน
- 2.2.2 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์โดยตรงต่อผู้ลงคะแนนผ่านหัวคะแนน
- 2.2.3 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนน
- 2.2.4 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนนผ่านหัวคะแนน
- 2.2.5 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์โดยตรงและผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนน
- 2.2.6 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์ตรงและผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนน

- 2.2.7 หัวคะแนนทำหน้าที่เป็นคนกลางขายตรงกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

2.3 การใส่ร้ายป้ายสี มีทั้งหมด 4 ชุดวิธีคิด ดังนี้

- 2.3.1 ใส่ร้ายป้ายสีในนโยบายที่จะทำ
- 2.3.2 ใส่ร้ายป้ายสีในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา
- 2.3.3 ใส่ร้ายป้ายสีในเรื่องการกระทำผิดตามกฎหมายในการรณรงค์

- 2.3.4 ใส่ร้ายป้ายสีในเรื่องส่วนตัว

2.4 การมีผลประโยชน์ทับซ้อน มีทั้งหมด 4 ชุดวิธีคิด ดังนี้

- 2.4.1 การใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง
- 2.4.2 การใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพื่อประโยชน์ในธุรกิจส่วนตัว
- 2.4.3 การใช้สมบัติของทางราชการเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง
- 2.4.4 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ จากภาคเอกชน

2.5 การใช้วิธีการสกรปกหาเสียง มีทั้งหมด 4 ชุดวิธีคิด ดังนี้

- 2.5.1 ทำลายทรัพย์สินฝ่ายตรงข้าม ในลักษณะต่าง ๆ

2.5.2 ทำลายภาพลักษณ์ฝ่ายตรงข้าม

2.5.3 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับฝ่ายตนเอง

2.5.4 ทำลายภาพลักษณ์ฝ่ายตรงข้ามรวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ให้กับฝ่าย

ตนเอง

3. พบความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองใน 3 ลักษณะ
ได้แก่

3.1 ความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองที่เกิดจากการ
ประกอบสร้างกรอบความคิดที่แตกต่างกัน

3.2 ความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองที่เกิดจากกรอบ
ความคิดชุดเดียวได้หยาบย่นความหมาย หรือกำหนดคุณค่าข้ามหลักวิชา (Discipline) จนเกิดเป็น
สนามวาทกรรม (Discursive Field) โดยพบว่า หลักวิชาการปกครองเป็นหลักวิชาที่หยาบย่น
ความหมาย หรือกำหนดคุณค่าให้กับวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองในทุกๆกรอบ
ความคิด

3.3 ความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองที่เกิดจากการ
ให้ความหมาย หรือการกำหนดคุณค่าของกรอบความคิดในวาทกรรมที่แตกต่างกันไปเมื่อยุคสมัย
เปลี่ยนไป